

IN MEMORIAM

ACADEMICIAN ALEXANDRU VULPE – PERSONALITATE REMARCABILĂ A ARHEOLOGIEI ROMÂNEȘTI

SIMONA LAZĂR

La 9 februarie 2016, a plecat dintre noi acad. Alexandru Vulpe, personalitate remarcabilă a arheologiei românești, Președinte al Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române, director al Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București.

Alexandru Vulpe s-a născut în data de 16 iunie 1931, la București. Părinții săi, Ecaterina și Radu Vulpe, cunoscuți istorici și studenți ai lui V. Pârvan, au fost cei care i-au deschis interesul pentru istoria veche și arheologie. În 1950, a studiat la Liceul „Titu Maiorescu”, după care a urmat cursurile Facultății de Istorie a Universității din București, pe care a absolvit-o cu lucrarea de licență *„Idei politice în stoicismul timpuriu”*, sub îndrumarea prof. D. M. Pippidi. În anul 1968, și-a susținut doctoratul cu teza *„Necropola hallstattiană de la Ferigile. Monografie arheologică”*, avându-l coordonator pe prof. Ion Nestor.

Începând din anul 1955, și-a desfășurat activitatea în cadrul Muzeului Național de Antichități, care, din 1965, a devenit Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan”. După mai mult de patru decenii de activitate, timp în care avansat pe toate treptele profesionale, de la colaborator extern la cercetător științific I și șef de secție, în 1999, devine director al acestui important institut de cercetare al Academiei Române.

A desfășurat o îndelungată activitate de cercetare arheologică de teren, în calitate de conducător al șantierelor de la: Ferigile, Costișa, Brad, Deleni, Tigveni, Susani, Rotbav, Davidești, Cepari, Remetea-Pogănici, Popești și Rudeni. Rezultatele cercetărilor arheologice au fost valorificate în numeroase studii, articole, rapoarte de săpături, comunicări, publicate de-a lungul timpului. În lucrările sale, a abordat subiecte legate de începutul și dezvoltarea metalurgiei, urmărind, totodată, să explice problematica complexă a epocii bronzului și a fierului în România și, implicit, în sud-vestul Europei. În acest context, s-a preocupat de înțelegerea raporturilor dintre autohtoni și illiri, sciți sau tracii sudici.

Lucrările de sinteză elaborate, cum ar fi cele referitoare la definirea, răspândirea și cronologia culturilor arheologice Basarabi și Ferigile, au schimbat într-un mod esențial înțelegerea epocii fierului în România. A. Vulpe sublinia foarte bine acest aspect, în 2013: „dacă prima epocă a fierului era după Al Doilea

Război Mondial, în mare măsură o pată albă pe harta arheologică a României, astăzi cunoaștem principalele forme de cultură materială ce mobilează toate regiunile carpato-dunărene”¹.

Articolele și studiile sale au apărut în reviste de specialitate cunoscute în țară, „Dacia”, „Thraco-Dacica”, SCIVA, „Arhivele Olteniei”, „Arheologia Moldovei”, „Studii Clasice”, „Revue des etudes sud-est européennes” etc.² dar și în publicații de prestigiu din străinătate: „The Journal of Indo-European Studies”, „Prähistorische Zeitschrift”, „Germania”, „Jahresbericht des Instituts für Vorgeschichte der Universität Frankfurt/Main”, „Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie und Urgeschichte”, „Regensburger Beiträge zur prähistorischen Archäologie”.

Din anul 1990, a fost profesor la Facultatea de Istorie din București, unde a susținut cursuri și seminarii de preistorie. În 2012, a devenit profesor emerit al Facultății de Istorie a Universității București. A influențat pregătirea profesională a multor tineri pasionați de arheologie, atât în ceea ce privește cercetarea teoretică cât și practica arheologică. Deseori, s-a considerat că a fost creatorul unei adevărate „școli de arheologie”³. În concepția sa, permanenta conectare la literatura de specialitate internațională juca un rol important în cercetarea arheologică, care trebuia să se bazeze pe interdisciplinaritatea cercetărilor⁴, un loc important acordându-se antropologiei culturale, etnoarheologiei, sociologiei. La acestea s-au adăugat, firește, teoriile arheologice care au dominat gândirea arheologică internațională în ultimele decenii: procesualismul, postprocesualismul. Acest lucru s-a putut observa și în felul în care a îndrumat doctoranzii a căror pregătire a coordonat-o cu începere din anul 1991 (peste 20 doctoranzi care au studiat cu domnia sa fiind confirmați doctori în istorie).

Prestigiul de care se bucura A. Vulpe în lumea academică internațională este oglindit și de faptul că, în perioada 1976–2008, a fost invitat să susțină mai multe prelegeri la diferite Universități din Germania: Frankfurt, Marburg, Gießen, Berlin, Heidelberg, Münster, Saarbrücken, Bonn, Hochdorf. În 1973, a fost numit membru în Colegiul de redacție al revistei „The Journal of Indo-European Studies”, Mc Lean, Virginia USA. Trei ani mai târziu, în 1976, este ales membru corespondent al Institutului Arheologic German și membru în Consiliul permanent al Uniunii Internaționale de științe pre- și protoistorice (UISPP), din 1991, devenind membru în Comitetul Executiv al UISPP din cadrul UNESCO.

A fost membru corespondent (1996), apoi membru titular (2009) al Academiei Române, unde a susținut Discursul de Recepție „*Istorie și Arheologie sau Arheologie și Istorie: Prima epocă a fierului în România*”, fiind în ultima perioadă Președintele Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române. Ca semn de înaltă prețuire a întregii sale activități, a fost distins în anul

¹ A. Vulpe, *Istorie și arheologie sau arheologie și istorie: prima epocă a fierului în România*, Editura Academiei, București, 2013, p. 19.

² Mai jos, prezentăm lista completă a lucrărilor și a publicațiilor la care a colaborat.

³ M. Babeș, *Profesorul Alexandru Vulpe la a 75-a aniversare*, SCIVA, 1-4, 57, 2006, p. 7.

⁴ *Istoria Românilor*, vol. I, Editura Enciclopedică, București, 2010.

2000, de Președintele României, Emil Constantinescu cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Comandor.

Alexandru Vulpe va rămâne în memoria celor care l-au cunoscut ca un cercetător profund dedicat carierei sale de arheolog și istoric, dar și ca un profesor erudit, apropiat de studenții săi.

Lista lucrărilor

Cărți publicate:

- *Necropola hallstattiană de la Ferigile (Monografie arheologică)*, Editura Academiei, București, 1967
- *Äxte und Beile in Rumänien*, vol. I, Editura C. H. Beck, München, 1970, Lucrare distinsă cu Premiul „Vasile Pârvan” de către Academia Română în 1974.
- *Äxte und Beile in Rumänien*, vol. II, Editura C. H. Beck, München, 1975,
- *Die Kurzschwerter, Dolche und Streitmesser der Hallstattzeit in Rumänien*, Editura C. H. Beck, München, 1990.

Cărți în colaborare:

- *Geto-Dacii în istoria militară a lumii antice*, Editura Militară, București, 1987
- *Dacia înainte de Dromihete*, Editura Științifică, București, 1988. (versiunea germană 1983, versiunea engleză 1988).
- 4 voci în: *Encyklopädisches Handbuch zur Vor-und Frühgeschichte*, (ed. Jan Filip), Praga, 1966.
- 112 voci în: *Dicționar de istorie veche a României*, București, 1976.
- 44 voci în: *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, (coord. C. Preda), vol I, București, Editura Enciclopedică, 1994.
- *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, vol II, București, Editura Enciclopedică, 1997.
- *Istoria Românilor*, vol. I (coordonator A. Vulpe, M. Petrescu Dîmbovița), Editura Enciclopedică, București, 2002.

Articole și studii:

- *Depozitul de la Tufa și topoarele cu ceafa cilindrică*, în „SCIV”, 11, 2, 1959, pp. 265–276.
- *Cimitir din prima epocă fierului la Ferigile (Vâlcea)*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, 5, 1959, pp. 363–372.
- *Săpăturile de la Costești – Ferigile*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, 7, 1959, pp. 237–249.
- *Voprosy sveazi s koncom rannezeleznogo veka v svete raskopok v Feridzele*, în „Dacia”, 4, 1960, pp. 181–199.
- *K voprosu o periodizacii bronzovego veka v Moldavja* în „Dacia” 5, 1961, pp. 105–122.

- *Descoperiri arheologice pe cursul mijlociu al Siretului*, în „Arheologia Moldovei” I, 1961, pp. 65–80.
- *Săpăturile de la Ferigile (1958)*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, 7, 1961, pp. 219–225.
- *Sălașul hallstattian de la Novaci*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, 8, 1962, pp. 359–368.
- *Traci și iliri la sfârșitul primei epoci a fierului în Oltenia*, în SCIV, 13, 2, 1962, pp. 307–324.
- *Săpăturile de la Costișa*, (colab. M. Zamoșteanu), în „Materiale și Cercetări Arheologice”, 8, 1962, pp. 309–316.
- *Nackenscheibenäxte aus der Moldau*, în „Dacia”, 7, 1963, pp. 511–516.
- *Cu privire la unele topoare de aramă și bronz din Moldova*, în „Arheologia Moldovei” II–III, 1962–1964, pp. 127–141.
- *Ptolemy and the ancient Geography of Moldavia*, în „Studii clasice”, 6, 1964, pp. 233–246.
- *Cu privire la cronologia topoarelor cu tășuri crucișe*, în SCIV, 15, 4, 1964, pp. 547–467.
- *Reprezentări umane pe bolurile getice cu decor în relief de la Popești*, în SCIV, 16, 2, 1965, pp. 341–351.
- *Die mittlere Hallstattzeit in Rumänien*, în „Dacia”, 8, 1965, pp. 105–162.
- *Les phases de la civilisation de Tei*, în „Dacia”, 8, 1966, pp. 319–329.
- *Necropola tumulară de la Milostea* (colab. Eugenia Popescu), în „Revista Muzeelor” 3, 1966, pp. 148–155.
- *Din nou despre Hallstatt*, în „Ramuri”, 3, 6, 1966.
- *Gemeinsame Elemente der späthallstattzeitlichen Gruppen im Donaukarpatenraum* în „Actes du VIIe Congrès International des Sciences Prehistoriques et Protohistoriques”, Praga, 1966 (1971), pp. 880–885.
- *Săpăturile de la Novaci*, în SCIV, 18, 1, 1967, pp. 83–113 (colab. Valentina Veselovski-Bușilă).
- *Depozitul de topoare de la Ostrovul Corbului*, în SCIV, 19, 3, 1968, 3, pp. 505–513 (colab. M. Davidescu).
- *Date noi privind grupul Ferigile în Argeș*, în „Studii și Comunicări”, Muzeul Pitești, 1, 1968, pp. 23–31 (colab. Eugenia Popescu).
- *Bronzuri inedite din Maramureș*, în SCIV, 20, 1969, 2, pp. 181–194 (colab. Fr. Nistor).
- *Cu privire la topoarele de metal cu gaură de înmănunșare transversală*, în SCIV, 21, 1970, 3, pp. 417–428 (colab. E. Tudor).
- *Depozitul de brățări de bronz de la Vadul-Izei*, în SCIV, 21, 1970, 4, pp. 623–632 (colab. Fr. Nistor).
- *Metode matematice de cercetare în arheologie*, în vol. *Metode noi și probleme de perspectivă ale cercetării științifice*, Editura Academiei, 1971, pp. 132–136.
- *Cu privire la sistemul cronologic al lui B. Hänsel pentru epoca mijlocie a bronzului*, în SCIV, 22, 1971, 2, pp. 301–302.

- *Toporul de bronz cu două tăişuri de la Izvoarele*, în SCIV, 22, 1971, 3, pp. 485–490.
- *Topoare de aramă în muzeul din Dej*, în SCIV, 22, 1971, 4, pp. 651–654 (colab. Fl. Gavrilesco).
- *Une tombe isolé de l'époque du Latène à Răcăţău*, în „Apulum”, 9, 1971, pp. 155–164 (colab. V. Căpitanu).
- *Archäologische Forschungen und historische Betrachtungen über die Periode des 7–5 jh. im Donaukarpatenraum (Cercetări arheologice și considerații istorice privind perioada sec. 7–5 î.e.n. în spațiul carpato-dunărean)*, în „Memoria Antiquitatis”, 2, 1970 (1972), pp. 115–213.
- *Contributions à la connaissance de la genèse de la civilisation geto-dacique dans la zone Argeș-Vâlcea. La necropole tumulaire de Tigveni*, în „Dacia”, 16, 1972, pp. 75–111 (colab. Eugenia Popescu).
- *Observații privitoare la analiza antropologică a osemintelor incinerate din mormintele hallstattiene de la Ferigile*, în „Buridava” Râmnicu Vâlcea, 1972, pp. 269–273.
- *Începuturile metalurgiei aramei în România*, în SCIV, 24, 1973, 2, pp. 217–239.
- *Cetatea dacică de la Polovragi*, în „Drobeta”, 1, 1974, pp. 141–147 (colab. V. Veselovski-Bușilă).
- *Depozitul de bronzuri de la Crăciunești-Maramureș*, în SCIV, 25, 1974, 1, pp. 5–19.
- *The Cultural Unity of the North-Thracian Tribes in the Balkan-Carpathian-Hallstatt*, în „The Journal of Indo-European Studies” 2, 1974, 2, pp. 1–23.
- *Puncte de vedere cu privire la unele descoperiri din Hallstattul mijlociu la Dunărea sârbească*, în „Oltenia, Studii și Comunicări”, Craiova, 1974, pp. 25–29.
- *Probleme actuale privind metalurgia aramei și bronzului în epoca bronzului în România*, în „Revista de istorie”, 27, 1974, 2, pp. 243–255.
- *Einige Bemerkungen über die mittlere und die späte Bronzezeit im Norden Rumäniens*, în „Dacia”, 19, 1975, pp. 69–77.
- *Nouveaux points de vue sur la civilisation géto-dace: l'apport de l'archéologie*, în „Dacia”, 20, 1976, pp. 19–23.
- *Bols à reliefs de Popești*, în „Dacia”, 20, 1976, pp. 167–199 (colab. M. Gheorghită).
- *La nécropole tumulaire gète de Popești (Necropola tumulară getică de la Popești)*, în „Thraco-Dacica” 1976, pp. 193–217.
- *Une contribution archéologique à l'étude de la religion des Gèto-Daces*, în „Thraco-Dacica” 1976, pp. 217–227 (colab. E. Popescu).
- *Zu den Anfängen der Kupfer und Bronzenmetallurgie in Rumänien*, în „Actele Congresului al IX-lea internațional de preistorie și protoistorie”, Nice, 1976, pp. 134–176.

- *L'aube de la civilisation en Roumanie*, în „Archeologia”, Dijon, Franța, 1976, 2, pp. 12–20.
- *Problèmes actuels de la protohistoire thrace*, în „Actes du IIe Symposium International de Thracologie”, București, 1976, pp. 215–222.
- *Sur la culture des Gèto-Daces de la zone sous-carpathique: la necropole de Cepari*, pp. „Actes du IIe Symposium International de Thracologie”, București, 1976, vol. 1(1980), pp. 259–266.
- *Bolurile getice cu figuri în relief*, în „Muzeul Național”, 3, 1977, pp. 97–99 (colab. M. Gheorghită).
- *Der Hügel von Susani*, în „Prähistorische Zeitschrift”, 52, 1977, pp. 28–60 (colab. I. Stratan).
- *Zur Zeitstellung der Ferigile-Gruppe*, în „Dacia”, 21, 1977, pp. 81–112.
- *Kritische Anmerkungen zu den karpatenländischen Kulturerzeugnissen der Althronzezeit*, în „Jahresbericht des Instituts für Vorgeschichte der Universität Frankfurt/Main” 1977, pp. 101–112.
- *Aspects significatifs dans l'histoire et la culture des Gèto-Daces*, în „Revue des études sud-est européennes”, 16, 1978, 4, pp. 619–631.
- *Dacia în hărțile geografilor antici*, în „Apărarea Patriei”, 36, nr. 12, 1978.
- *Points de vue sur l'histoire et la culture des Gèto-Daces avant Burebista*, în „Actes du IIe Symposium International de Thracologie”, Roma, 1979, pp. 43–55.
- *Puncte de vedere privind istoria Daciei preromane*, în „Revista de Istorie”, 32, 1979, 12, pp. 2261–2285.
- *Cu privire la cronologia grupului cultural Ferigile*, în „Danubius”, 8–9, 1979, pp. 93–123.
- *Șantierul arheologic Popești, Raport preliminar 1976–1977*, în „Cercetări arheologice. Muzeul Istorie al R. S. R.” 3, 1979, pp. 95–105 (colab. M. Gheorghită).
- *Geto-dacii ca unitate etnoistorică în lumea tracă*, în „SCIVA”, 31, 1980, 1, pp. 5–13.
- *Premisele civilizației geto-dace*, în „Transilvania” 9, 1980, 6, pp. 11.
- *Zur Frühbronzezeit in Mitlelrumanien*, în *Studien zur Bronzezeit Festschrift für W. A. von Brunn*, Mainz, 1981, pp. 489–499.
- *Zur Definition und Verbreitung der Basarabi-Kultur* în „Actes Symposium Novi Sad” XIX, 1981, pp. 179–188.
- *Șantierul arheologic Popești-Mihăilești, județul Giurgiu (1978–1979)*, în „Cercetări arheologice. Muzeul de Istorie al R. S. R.”, 4, 1981, pp. 58–66 (colab. M. Gheorghită).
- *Cercetări arheologice în raza comunei Năeni (Buzău)*, în SCIVA, 32, 1981, 2, p. 171–195 (colab. V. Drâmbocianu).
- *Beitrag zu den bronzezeitlichen Kulturbeziehungen zwischen Rumänien und Griechenland*, în *Südosteuropa zwischen 1600 und 1000 v. Chr.* (Symposium Tutzing 1980), Berlin, 1982, pp. 321–329.

- *Nouvelles découvertes du type Ferigile*, în „Dacia”, 26, 1982, pp. 77–115 (colab. E. Popescu).
- *Ein reichverzierter Bronzedolch aus der Moldau* în „Thraco-Dacica” 3, 1982, pp. 118–121 (colab. M. Zamoșteanu).
- *Le tumulus thrace de Susani (contribution à la connaissance du Hallstatt ancien en Banat)*, în *Le monde thrace*, Roma, 1982, pp. 222–231 (colab. I. Stratan).
- *Pe marginea a trei cărți noi despre traci și sciți*, în „Istros” 2–3, 1983, pp. 115–145.
- *Der hallstattzeitliche Depotfund von Bistrița-Vâlcea*, în „Prähistorische Zeitschrift”, 58, 1983, 1, pp. 127–140 (colab. Gh. Petre).
- *Pe marginea unor noi descoperiri din bronzul timpuriu*, în SCIVA 34, 1983, pp. 71–75.
- *The North Thracian Goldsmiths’ at the End of the Bronze Age in The Light of some Recent Discoveries*, în *The Bronze Age in the Thracian Lands and beyond*, Boston, 1984, pp. 299–308.
- *Descoperirile hallstattiene din zona Aiudului*, în „Thraco-Dacica” 5, 1984, pp. 36–64.
- *Spada de la Marvila*, în „Memoria Antiquitatis”, 9–11, 1985, pp. 497–503 (colab. V. Căpitanu).
- *Mărturii despre Geto-Dacii din Subcarpații Meridionali în sec. VII–V î.e.n.*, în *Documente recent descoperite și informații arheologice*, 1985, p. 12–19.
- *Der Goldschatz von Rădeni, jud. Neamț, in der Westmoldau, Rumänien*, în „Prähistorische Zeitschrift”, 60, 1985, 1, pp. 47–69 (colab. V. Mihăilescu-Bîrliba).
- *Zur Entstehung der geto-dakischen Zivilisation. Die Basarabhi-Kultur*, în „Dacia” 30, 1986, pp. 49–91.
- *Limita de vest a Sciției lui Herodot*, în „Studii Clasice”, 24, 1986, pp. 33–45.
- *Primele mențiuni antice despre geto-daci în lumina unei analize istorico-arheologice*, în „Revista de istorie”, 39, 1986, 9, pp. 825–835.
- *2500 de ani de la primele mențiuni antice despre geto-daci*, în „Forum”, 28, 1986, 6, pp. 66–71.
- *Les plus anciens témoignages sur les Thraces du Nord (Point de vue historique et archéologique)* în „Revue des études sud-est européennes” 24, 1986, 4, p. 333–343.
- *Despre unele aspecte ale spiritualității dacice*, în „Thraco-Dacica”, 7, 1986, pp. 101–112.
- *Tezaurul de la Rădeni-Neamț*, în „Memoria Antiquitatis”, 12–14, 1980–1982 (1986), pp. 41–57 (colab. V. Mihăilescu-Bîrliba).
- *Săpăturile arheologice din anii 1980, 1982 și 1983 în stațiunea getică de la Popești*, în „Cercetări arheologice, Muzeul de Istorie R. S. R.”, 8, 1986, pp. 43–53 (în colab. cu M. Gheorghită).

- *Despre cele mai vechi akinakai pe teritoriul României*, în „Acta Musei Porolisensis”, 9, 1987, pp. 83–89.
- *Die Geto-Daker. Geschichte eines Jahrtausends vor Burebista*, în „Dacia”, 31, 1987, pp. 77–87.
- *Arta aurului la tracia nordici în concepția lui Vasile Pârvan*, în „Arheologia Moldovei”, 11, 1987, pp. 21–27.
- *Das vorrömische Dakien. Ein geographisch-historisches Überblick*, în „Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie und Urgeschichte”, 8, 1987, pp. 70–80.
- *Varia archaeologica (I)*, în „Thraco-dacica” 8, 1987, pp. 117–192.
- *Varia archaeologica (II)*, în „Thraco-dacica” 9, 1988, pp. 207–219.
- *Zum Problem der latènezeitlichen Hohenansiedlungen in den Südkarpaten. Ein archäologischer Beitrag z. Fl. Josephus Ant. Iud. XVIII, 22*, în „Slovenská Archeologia”, 36–1, 1988, pp. 241–250.
- *Cu privire la agatirși*, în „Symposia Thracologica” 7, 1989, pp. 62–70.
- *Neue Bronzefunde aus Transilvanien*, în „Dacia”, 33, 1989, pp. 235–247 (colab. V. Lazăr).
- *Nevoia de a forma tineri arheologi*, în „Forum” 32, 1990, 5, pp. 36–40.
- *Archäologische und schriftliche Quellen über die Grundung der Stadt Istros und ihre Bedeutung für die Chronologie der donau-karpartischen Hallstattzeit*, în „Actes Congrès international Arheologie Clasică”, Berlin, 1988, (1990), p. 600
- *Neue Beiträge zur chronologischen und regionalen Gliedentng der Frühbronzezeit im unteren Donaugebiet*, în „Starinar”, 1989–1990, 40–41, pp. 105–112.
- *Depozitul de bronzuri de la Gioseni (Bacău)*, în „Carpica” 20, 1989 (1991), pp. 71–76 (colab. V. Căpitanu).
- *Die Westgrenze Skythiens bei Herodot*, în „Pontica Thracica”, 4, Burgas, 1991, pp. 177–196.
- *Săpăturile de la Rudeni-Argeș*, în „Materiale și Cercetări Arheologice” 1992 (sesiunea de rapoarte Ploiești 1986), pp. 109–114 (colab. E. Popescu).
- *Depozitul de vase ceramice de la Bistrița (Vâlcea)*, în „Arhivele Olteniei” 9, 1994, pp. 25–43.
- *Der Schatz von Perșinari in Südmänien*, în *Festschrift für Hermann Müller-Karpe zum 70. Geburtstag*, Bonn, 1995, pp. 43–63.
- *Zur Deutung des Hügels von Susani*, în *Trans Europam. Festschrift für Margarita Primas*, Bonn, 1995, pp. 81–89.
- *Der Hortfund von Gioseni, Kr. Bacău, in der Moldau*, în „Prähistorische Archäologie in Südosteuropa”, 10, 1995, pp. 237–245 (colab. V. Căpitanu).
- *Stand und Aufgaben der Urnenfelderforschung im Karpatenraum*, în „Monographien Römisch-Germanisches Zentralmuseum zu Mainz”, Mainz 35, 1995, pp. 389–399.

- *Deponierungen, Opferstätten und Symbolgut im Karpatengebiet*, în „Regensburger Beiträge zur prähistorischen Archäologie”, 2, 1996, pp. 517–535.
- *Spațiul egeo-anatolian și Europa sud-estică în lumina unei revizuii cronologiei epocii bronzului*, în „Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie”, 4, tom 21, 1996 (1997), p. 33–47.
- *Die reichverzierte Nackenscheibenaxt von Bogata in Mittelsiebenbürgen (Rumänien)*, în *Chronos, Festschrift für Bernhard Hänsel*, Berlin, 1997, pp. 303–313 (colab.V. Lazăr).
- *Tezaurul de la Perșinari. O noua prezentare*, în „Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos” 15, 1997, pp. 265–301.
- *En Marge de PsScymnus 766–770*, în vol. *Premier Age du Fer aux bouches du Danube et dans les régions autour de la Mer Noire*, Tulcea, 1997, pp. 185–221.
- *Săpăturile de la Popești. Prezentarea campaniilor 1988–1993*, în „Cercetări arheologice. Muzeul Național de Istorie R.S.R.” 10, 1997, p. 172.
- *La cultura Basarabi și Il tardo Hallstatt e l’inizio della seconda età Del ferro*, în vol. *I Daci*, Editura Electa, Milano, 1997, pp. 23–40.
- *Considerații privind începutul și definirea perioadei timpurii a epocii bronzului în România*, în *Timpul Istoriei I (Memorie și patrimoniu. In honorem emeritae Ligiae Bârzu)*, București, 1998, pp. 37–50.
- *Geto-Dacii? Pe marginea unei conferințe*, în „Trimestrial al Centrului de Istorie Comparată a Societăților Antice” 1, 2, 1998, pp. 2–12.
- *The Legacy of Ancient Times in România. A Historic Perspective*, (ed. D. C. Giurescu, St. Fischer-Galați), New York, 1998, pp. 3–44.
- *Securea de la Gostinu*, în „Buletinul Muzeului Județean Giurgiu” 2, 1996–1998, pp. 123–128.
- *Storia e civiltà della Dacia preromana în Traiano ai confini dell’Impero*, Editura Electa, Ancona, 1998, pp. 103–109.
- *Zu Trogus. Prol. XXXII. Ein archäologischer Beitrag*, în *Les Portes de Fer à la deuxième moitié du premier millenaire av. J.Chr. jusqu’aux guerres daciques*, Beograd, 1999, pp. 15–17.
- *Ältere Eirenzeit und Späthallstattzeit*, în *Thraker und Kelten Beiderseits der Karpaten*, Hochdorf/Enz., 2000, pp. 42–51.
- *Despre un pasaj din Istoriile Filipice ale lui Pompeius Trogus*, în „Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie”, 4, tom 23, 1998, București, 2000, pp. 181–187.
- *Din nou despre geografia antică a Moldovei la vest de Prut*, în *Fațetele istoriei. Omagiu acad. Ștefan Ștefănescu*, București, 2000, pp. 407–419.
- *Considerations upon the Beginning and the Evolution of the Early Bronze Age in România*, în *Lux Orientis. Omagiu pentru H. Hauptmann*, 2001, pp. 419–425.

- *The Aegean-Anatolian and South-Eastern Europae in the Light of a Revision of the Bronze Age Chronology*, în *Der Nordkarpatische Raum in der Bronzezeit*, Baia Mare, 2001, pp. 9–21.
- *Cimmerienii: un etnonim cu multiple înțelesuri*, în „Buletinul Muzeului Județean Giurgiu” 7–8, 2001–2002, p. 123–146.
- *Herodot IV, 94: Gebeleizis?*, în *Omagiu prof. Emilian Popescu*, Iași, 2003, pp. 61–65.
- *Cum să-l înțelegem pe Herodot*, în *In memoriam Radu Popa*, Bistrița-Năsăud, 2003, pp. 57–63.
- *Problema scitică în România*, în *Omagiul pentru acad. Dan Berindei*, București, 2003, pp. 113–133.
- *Rumänien und Republik Moldau. Prähistorie*, în „*Reallexikon der Germanischen Altertumskunde*“, Berlin-New York, 2003, pp. 465–469.
- *Rumänien i tidens spegel*, în *Guldskatter Rumänien under 7000 år*, Stockholm, 2004, pp. 12–21.
- *Reflecții despre problema geto-dacică*, în *Scripta Prehistorica Miscellanea in Honorem M. Petrescu-Dîmbovița*, Iași, 2005, pp. 563–578.
- *Celebrating 170 Years of Roumanian Archeology*, în „*Dacia*”, NS, 58–59, 2004–2005.
- *50 Years of Archeological Researches in the pre- and protohistorical site at Popești*, în „*Dacia*”, NS, 58–59, 2004–2005.
- *Die Agathyrsen. Eine zusammenfassende Darstellung*, în *In memoriam T. Sulimírski*, Kraków, 2004, pp. 473–482.
- *Migrații. O temă arheologică și istorică. Modelul Est→Vest*, în „*Memoriile Secției de Științe Istorice și Arheologie*”, 4, tom. 31, 2006, pp. 29–40.
- *Urgeschichte und Antike im Donau-Karpatenraum*, în (ed. Th. Kahl, M. Metzeltin, M.-Răzvan Ungureanu) *Rumänien*, Wien/Berlin, 2006, pp. 171–194.
- *Despre centrul de putere al dacilor din Defileul Oltului de la Racoș*, în *Studia in honorem dr. Florea Costea*, Brașov, 2007, pp. 78–82.
- *Rubobostes. Edin dakischer König im 2. Jh. V. Chr.? (zu Trogus, Prol. XXXII)*, în „*Dacia*”, NS, 51, 2007, pp. 227–232.
- *Zu den Grabsitten der älteren Hallstattzeit in Rumänien*, în „*Durch die Zeiten. Festschrift für A. Jockenhövel zum 65. Geburtstag*“, Rahden/Westf., 2008, pp. 269–275.
- *Reflecții în urma unei dezbateri despre Indo-Europeni*, în (ed. S. Ailincăi et alii) *Omagiu lui Gavrilă Simion la a 80-a aniversare*, Constanța, 2008, pp. 23–29.
- *Herodot și religia geților*, in (ed. A. Zanoci, T. Arnăut, M. Băț) „*Studia archaeologiae (sic!) et historiae antiquae. Omagiu Ion Niculiță*”, Chișinău, 2009, pp. 117–129.
- *Impactul cercetării civilizației geto-dacice asupra societății contemporane*, în „*Angustia*”, 20, 2010, pp. 293–299.

- *The Urnfield in Hinova, Mehedinți county*, în „Dacia”, NS. 54, 2010, pp. 43-95 (colaborare M. Davidescu).
- *Necropola de incinerare de la Hinova, jud. Mehedinți*, în “Drobeta”, 20, 2010, p. 117-179 (colaborare M. Davidescu).
- *Agathyrșii în imaginarul lumii antice*, în (ed. D. Măgureanu, D. Măndescu, S. Matei) *Archaeology: making of and practice. Studies in honor of Mircea Babeș at his 70th anniversary*, Pitești, 2011, pp. 139-144.
- *Practici ascetice pre-creștine în Dacia*, în (ed. ep. Vic. Varlaam, Em. Popescu) *Euharistirion patriarhului Daniel al României*, București, 2012, pp. 426-431.
- *Fost-au cimberienii o populație nomadă? O discuție pe marginea unei cărți recent apărute*, în (ed. V. Nistor, D. Zaharia) *Armele Atenei. In honorem Zoe Petre*, București, 2012, pp. 81-117.
- *Sciți și Agathyrși în spațiul carpato-dunărean*, în SCIVA, 63, 1-2, 2012, p. 27-66.
- *Herodotus and the Scythian Problem in Romania*, în „Dacia”, NS. 56, 2012, p. 47-75.
- *Istorie și arheologie sau arheologie și istorie: prima epocă a fierului în România*, Discurs de recepție, Academia Română, București, 2013, pp. 1-45.
- *Colonna di Traiano nel pensiero di Radu Vulpe*, în „Ephemeris Daco-Romana”

Recenzii (selectiv):

- V. Leahu, *Cultura Tei* (București, 1966), în SCIV 19, 1968, 2, pp. 371–375.
- Hänsel, *Beiträge zur Chronologie der mittleren Bronzezeit im Karpatenbecken* (Bonn, 1968), în „Dacia” XVI, 1972, pp. 414–419.
- M. Novotná, *Die Äxe und Beile in der Slowakei* (München, 1970), în „Dacia” 17, 1973, pp. 441–445.
- Preda, *Monedele geto-dacilor* (București, 1973), în „Dacia” 19, 1975, pp. 328–330.
- Păunescu, P. Șadurschi, V. Chirica, *Repertoriul arheologic al județului Botoșani* (București, 1976), în „Dacia” 21, 1977, pp. 383–385.
- G. Wegner, *Die vorgeschichtlichen Flußfunde aus dem Main und dem Rhein bei Mainz* (Kallmunz, 1976), în „Dacia” 22, 1978, pp. 371–372.
- Hänsel, *Beiträge zur regionalen und chronologischen Gliederung der älteren Hallstattzeit an der unteren Donau* (Bonn, 1976), în „Germania” 57, 1979, pp. 207–215.
- M. Dusek, *Die Thraker im Karpatenbecken* (Amsterdam, 1978), în „Dacia” 25, 1981, pp. 396–398.
- V. Vasiliev, *Sciții agatârși pe teritoriul României* (Cluj, 1980), în „Dacia” 25, 1981, pp. 398–404.

- I. Meljukova, *Skifija i frakijskij mir* (Moskva, 1979), în „Dacia” 25, 1981, pp. 404–406.
- M. Petrescu-Dîmbovița, *Die Sichel in Rumänien* (München, 1978), în „Germania” 59, 1981, p. 427–430.
- S. Sievers, *Die mitteleuropäischen Hallstattdolche* (München, 1982), în „Dacia” XXVII, 1983, p. 213–214.
- G. Gallay, *Die kupferzeitlichen und altbronzezeitlichen Dolche und Stabdolche in Frankreich* (München, 1981), în „Dacia”, 27, 1983, pp. 212–213.
- M. Gedl, *Die Dolche und Stabdolche in Polen* (München, 1980), în „Dacia”, 27, 1983, pp. 211–212.
- H. Todorova, *Die kupferzeitlichen Äxte und Beile in Bulgarien* (München, 1981), în „Germania” 64, 1986, 2, pp. 609–612.
- Kilian-Dirlmeier, *Anhänger in Griechenland von der mykenischen bis zur spätgeometrischen Zeit* (München, 1979), în „Prähistorische Zeitschrift” 61, 1986, 2, pp. 222–223.
- T. Bader, *Die Fibeln in Rumänien* (1983), în „Germania” 65, 1987, pp. 477–483.
- G. Schumacher-Matthäus, *Studien zu bronzezeitlichen Schmucktrachtem im Karpatenbecken* (1985), în „Germania” 66, 1988, 1, pp. 191–194.
- W. Werner, *Eisenzeitliche Trensen an der unteren und mittleren Donau*, în „Germania” 70, 1992, 1, pp. 154–158.
- Andrew MacKenzie, *Archaeology in România/The Mystery of Roman Occupation*, în „Prähistorische Zeitschrift”, 67, 1992, 2, pp. 247–248.
- János Makkay, *The Tiszaszölöls Treasure*, în „Prähistorische Zeitschrift”, 67, 1992, 2, pp. 251–253.
- T. Bader, *Die Schweter in Rumänien*, în „Germania”, 75, 1997, pp. 339–343.
- J. Sommerfeld, *Gerättegeld Sichel*, în „Acta prehistorica et archeologica”, 32, 2000, pp. 167–168.
- Askold Ivantschik, *Am Vorabend der Colonisation*, în „Eurasia Antiqua” 16, 2010, pp. 360-370.
- Elena Rența, *Prima epocă a fierului pe cursul râului Ialomița*, în SCIVA, 63, 1-2, 2012, pp. 181-183.
- Ion Motzoi Chicideanu, *Obiceiuri funerare din epoca bronzului la Dunărea mijlocie și inferioară*, în „Dacia” NS. 56, 2012, pp. 187-193.
- Carol Kacsó, *Repertoriul arheologic al județului Maramureș*, în „Dacia” NS. 56, 2012, pp. 197-200.

GHEORGHE POPILIAN – STRĂLUCIT EXEMPLU DE SERIOZITATE ȘI ABNEGAȚIE ÎN CERCETAREA ARHEOLOGICĂ

SIMONA LAZĂR

În anul 2016, a plecat dintre noi arheologul și profesorul Gheorghe Popilian, unul dintre cei mai serioși oameni de știință și cultură din Oltenia, fost director al Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu Ploșșor” din Craiova, al Academiei Române.

Gheorghe Popilian s-a născut la 28 octombrie 1926, în comuna Negoești, județul Dolj. A urmat studiile secundare la Colegiul Carol I din Craiova, în perioada 1938-1946, apoi Universitatea din București, Facultatea de Istorie, pe care a absolvit-o în 1951. În 1974, a susținut, la Universitatea din București, doctoratul cu lucrarea *Ceramica romană din Oltenia*, sub îndrumarea profesorului univ. dr. Gheorghe Ștefan.

A început activitatea în domeniul cercetării arheologice ca asistent la Muzeul Regional Porțile de Fier, în septembrie 1951, iar un an mai târziu, a devenit director al muzeului, funcție pe care o va ocupa până în anul 1956, când s-a transferat la Muzeul Olteniei din Craiova. În intervalul decembrie 1959-iunie 1963, destinul său a fost aspru încercat, fiind arestat politic. Și-a reluat activitatea, iar din 1966, a devenit cercetător științific la Centrul de istorie, etnografie și folclor din Craiova al Academiei Române. În perioada 1970-1975, a fost transferat, conform Decretului nr. 36/1975, la Muzeul Olteniei, ca cercetător științific. În anul 1980, a fost reîncadrat, pe același post, la Centrul de Științe Sociale din Craiova al Academiei Române. Din 1990, a fost promovat cercetător științific I, în același an fiind numit director al Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu Ploșșor” din Craiova, al Academiei Române, funcție pe care a deținut-o până în 1998.

Încă de la terminarea facultății, a făcut parte din colectivul care a efectuat săpături arheologice la Dinogetia, apoi la Slăveni, Romula și în zona Porților de Fier. A condus șantierele arheologice de la Romula, Celei-Sucidava, Locusteni, Gropșani, Craiova-Fântâna Obedeanu, Dioști.

Rezultatele cercetărilor efectuate s-au materializat în peste 120 de lucrări, reprezentând: studii, articole, comunicări la sesiuni științifice, rapoarte de săpătură, recenzii, monografii, colaborări la volume colective, dicționare, un tratat de istorie. A participat la numeroase Congrese și Conferințe internaționale desfășurate în țară sau peste hotare: Praga (1966), München (1982), Veliko Târnovo (1985), Waimar (1986), Pavia (1990), Chișinău (1991).

Articolele și studiile sale au apărut în reviste de specialitate de prestigiu, cum ar fi: „Dacia”, „Thraco-Dacica”, SCIVA, „Arhivele Olteniei”, „Arheologia Moldovei”, „Studii Clasice”, „Revue des etudes sud-est européennes” BSNR, SCN etc¹.

A fost membru al Societății de Studii Clasice, Societății Numismatice Române, Asociației Rei Cretariae Romane Fautores, Societății Terra Antiqua Balcanica. Din anul 1991, a condus doctorate pe teme ce abordează epocă romană.

Așa cum sublinia unul dintre colegii săi „(...) prin cultura sa generală temeinică și cea de specialitate riguroasă, prin muncă și seriozitate, Gheorghe Popilian aparține școlii interbelice de istorie și arheologie. A rămas credincios vechii școli și s-a închis într-o carapace pentru a nu fi atins de *binefacerile comunismului și postcomunismului*”².

Lista lucrărilor

Cărți:

- *Ceramica romană din Oltenia*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1976
- *Necropola daco-romană de la Locusteni*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1980
- *Necropola daco-roamă de la Dioști (județul Dolj)*, Craiova, 2012.

Cărți în colaborare:

- *Gropșani. Monografie arheologică*, Bibliotheca Thracologica XXIV, București, 1998 (colab. M. Nica).
- *Castrul roman de la Slăveni. Încercare de monografie arheologică*, Cluj Napoca, 2011 (colab. D. Tudor, D. Bondoc, N. Gudea).
- *The Roman and Late Roman cemetery of Sucidava-Celei. The excavations from 1969-1983*, Craiova, 2012 (colab. D. Bondoc).
- *Așezările daco-romane de la Locusteni*, Craiova, 2014 (colab. D. Bondoc).

Colaborări la enciclopedii și tratate de istorie și arheologie:

- *Enciclopedia civilizației romane* (coord. D. Tudor), București, Editura Enciclopedică, 1982.
- *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi* (coord. C. Preda), vol I, București, Editura Enciclopedică, 1994.
- *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi*, vol II, București, Editura Enciclopedică, 1997.
- *Istoria Românilor*, vol. II, București, Editura Enciclopedică, 2001.

¹ Mai jos, prezentăm lista completă a lucrărilor și a publicațiilor la care a colaborat.

² M. Negru, *Gheorghe Popilian la cea de-a 80-a aniversare*, în (ed. D. Bondoc), *In honorem Gheorghe Popilian*, Craiova, Editura Aius, 2006, pp. 7-9.

Articole și studii:

- *Șantierul Garvăn (Dinogetia)*, în SCIV, 3, 1952, pp. 349-421 (colab.).
- *Șantierul Garvăn (Dinogetia)*, în SCIV, 4, 1953, pp. 240-274 (colab.).
- *Șantierul Garvăn (Dinogetia)*, în SCIV, 5, 1954, pp. 161-197 (colab.).
- *Cercetări arheologice de suprafață la Godeni (jud. Dolj)*, în SCIV, 6, 1955, 1-2, pp. 309-311.
- *Muzeul communal din Orlea*, în „Revista Muzeelor”, 1, 1964, 3, pp. 278.
- *Tezaurul medieval de la Șușița*, „Revista Muzeelor” 1, 1964, pp. 278-280 (colab. L. Roșu).
- *Săpăturile de la Cioroiu Nou (1960-1961)*, „Apulum” 6, 1967, pp. 593-605 (colab. D. Tudor și I. Diaconescu).
- *Un tezaur de monede romane republicane descoperit la Șopot (jud. Dolj)*, SCN, 4, 1968, p. 450-452 (colab. C. Preda).
- *Două cuptoare de ars țigle și cărămizi descoperite la Romula*, în „Revista Muzeelor”, 6, 1969, 2, pp. 167-169.
- *Tezaurul de monede geto-dacice de la Leu (jud. Dolj)*, în „Revista Muzeelor”, 6, 1969, 3, pp. 267-268 (colab. T. Niță).
- *Les recherches archéologiques dans la zone des Portes de Fer*, în *Groupe de recherches complexes. Mémoires. Série archéologique 5*, Académie de la R. S. R., Craiova, 1968, p. 32 (colab.).
- *Tezaurul de monede romane republicane de la Dunăreni (jud. Dolj)*, în „Historica”, I, 1970, pp. 53-65.
- *Un nouvel aspect de l'âge du bronze en Olténie*, în *Actes du VII-e Congrès International de Sciences Préhistoriques*, Praga, 1970, pp. 733-736.
- *Noi tezaur romane imperiale descoperite în Oltenia*, în *Lucrările Sesiunii Muzeelor din 27-29 decembrie 1964*, I, București, 1971, pp. 356-361.
- *Descoperirea monetară de la Gostavăț, județul Olt*, în „Historica”, II, 1971, pp. 35-31.
- *O gemă gnostică de la Romula*, în SCN, 5, 1971, pp. 211-213.
- *Tezaurul de monede republicane de la Plopșor (jud. Dolj)*, în SCN, 5, 1971, pp. 380-384.
- *Thermele de la Slăveni*, în „Apulum”, 9, 1971, pp. 622-641.
- *Un atelier de terra sigillata à Romula*, în „Dacia”, N.S., 16, 1972, pp. 145-161.
- *Notă asupra tezaurului de monede romane imperiale descoperite la Pârșani (jud. Dolj)*, în „Contribuții istorice”, I, Craiova, 1972, p. 190-199 (în colaborare cu Z. Găraș).
- *Date noi privind cultele de la Romula-Malva în lumina vaselor cu figuri în relief*, în SCIV, 24, 2973, 2, p. 239-257 (colab. Gh. Poenaru Bordea).
- *La céramique sigillée d'importation découverte en Oltenie*, în „Dacia”, N.S., 17, 1973, pp. 179-216.
- *Notă asupra unui tezaur de monede romane de la Bujoru, comuna Vârvor (jud. Dolj)*, în SCN, 6, 1974, pp. 213-216.

- *Aspecte ale circulației monetare în castrul și așezarea romană de la Slăveni*, în „Oltenia”, 1, 1974, pp. 75-82.
- *Un tezaur din secolul al IV-lea descoperit în Oltenia*, în SCN, 6, 1974, pp. 229-231.
- *Monedele orașelor Dyrrhachium și Apollonia în Oltenia*, în „Historica”, 3, 1974, pp. 43-65.
- *Tezaurul de monede romane imperiale descoperit la Leurda – orașul Motru (jud. Gorj)*, în „Drobeta”, 1, 1974, pp. 147-157.
- *Contribution à la typologie des amphores découvertes en Oltenie (Ile-IIIe siècles de n.è)*, în „Dacia” N.S., 18, 1974, pp. 137-146.
- *Tradition autochtones dans la céramique provinciale romaine de la Dacie méridionale*, în „Thraco-Dacica”, I, 1976, pp. 279-286.
- *Un quartier artisanal à Romula*, în „Dacia” NS, 20, 1976, pp. 221-250.
- *Patru monumente inedite ale cavalerilor danubieni*, în SCIVA, 27, 1976, 2, p. 269-273 (colab. D. Tudor).
- *Nouvelles découvertes de sigillée d'importation en Dacie*, în „Dacia”, N.S. 21, 1977, pp. 343-350.
- *Craiova în epoca post-romană*, în *Craiova, trecut, prezent și viitor*, Craiova, 1978, pp. 59-62.
- *Un nou tezaur de monede republicane romane descoperit în Oltenia*, în „Drobeta”, 3, 1978, pp. 33-46.
- *Continuitatea populației autohtone confirmată la Romula (sec. IV-VI)*, în „Contribuții istorice, filologice și socio-istorice”, 3, Craiova, 1979, pp. 70-75.
- *Raport asupra cercetărilor arheologice efectuate în așezarea dacică și prefeudală de la Groșani (jud. Dolj)*, în „Materiale”, Oradea, 1979, pp. 155-157 (colab. M. Nica).
- *Raport asupra cercetărilor arheologice de la locusteni (jud. Dolj)*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Oradea, 1979, pp. 155-157 (colab. M. Nica, C. Tătulea).
- *Tezaurul de monede romane de la Drăghiceni, județul Olt*, în „Oltenia”, 2, 1980, pp. 109-111 (colab. Șt. Chițu).
- *Săpăturile arheologice de la Romula*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Tulcea, 1980, pp. 351-353 (colab. Șt. Chițu, M. Vasilescu).
- *Două tezaure de monede republicane descoperite în Oltenia*, în BSNR, 70-74, 1976-1980, 124-128, p. 153-161.
- *Noi descoperiri de monede ale orașelor Dyrrachium și Apollonia în Oltenia*, în SNR, 70-74, 1976-1980, 124-128, p. 631-634.
- *Un relief al lui Silvanus descoperit în Oltenia*, în „Oltenia” 2, 1980, p. 85-101.
- *Raport asupra cercetărilor de la Locusteni, jud. Dolj*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Tulcea, 1980, pp. 254-260.
- *Săpăturile din așezarea civilă a castrului roman de la Slăveni*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Tulcea, 1980, pp. 354-356.

- *Săpăturile arheologice din necropola plană a Sucidavei*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Tulcea, 1980, pp. 364-365.
- *L'atelier de céramique du camp romain de Slăveni*, în „Oltenia”, 3, 1981, pp. 25-46.
- *Noi mărturii arheologice descoperite la Craiovaprivind civilizația geto-dacică*, în „Arhivele Olteniei” SN, 1, 1981, pp. 45-52.
- *Necropola daco-romană de la Daneți*, în „Thraco-Dacica”, 3, 1982, pp. 47-67.
- *Două tezaure de monede romane descoperite în Oltenia*, în BSNR, 75-76, 1981-1982, 129-130, pp. 121-125.
- *Săpăturile arheologice din așezarea civilă a castrului de la Slăveni (jud. Olt)*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Brașov-București, 1983, p. 344.
- *Necropola daco-romană de la Leu*, în „Oltenia”, 4, 1982, pp. 87-96, (colab. T. Niță)
- *Săpăturile arheologice de la Romula*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Brașov-București, 1983, pp. 324-326 (colab. Șt. Chițu, M. Vasilescu).
- *Săpăturile de la Locusteni – La Gropan*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Brașov-București, 1983, pp. 395-397 (colab. M. Nica).
- *Date noi cu privire la centrul ceramic de la Romula*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 3, 1984, pp. 46-54.
- *Câteva considerații asupra necropolei de sud-est a Romulei*, în „Arhivele Olteniei” S.N., 3, 1984, pp. 89-99.
- *Un centre de production céramique dans les établissements romains de la Locusteni (dép. de Dolj)*, în *Römerzeitliche Drehscheibenware in Barbaricum*, Weimar, 1984, pp. 78-86.
- *Tezaurul de monede romane de la Ocolna*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 4, 1985, pp. 58-68 (colab. Stan I. Mircești).
- *La céramique sigillée d'importation d'Acidava*, în „Dacia”, N.S., 30, 1986, pp. 167-172 (colab. I. Ciucă).
- *Tezaurul de monede romane imperiale de la Butoiești (jud. Mehedinți)*, în SCN, 9, 1989, pp. 37-42 (colab. Stan I. Mircești).
- *Villae rusticae în Dacia romană de la sud de Carpați*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 6, 1991, pp. 54-63.
- *Un nou centru ceramic în Dacia romană de la sud de Carpați*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 7, 1992, pp.19-26.
- *Villa suburbana de la Romula, jud. Olt*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Ploiești, I, 1992, pp. 231-234 (colab. Șt. Chițu și M. Vasilescu).
- *Stațiunea arheologică de la Locusteni, jud. Dolj*, în „Materiale și Cercetări Arheologice”, Pitești I, 1992, pp. 235-240 (colab. C. Tătulea).
- *Ceramica de tip terra sigillata de import din așezarea civilă a castrului*

- roman de la Enoșești- Acidava (jud. Olt)*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 8, 1993, pp. 29-42, (colab. I. Ciucă)
- *Despre lucernae-le cu marca lui ARMENIVS*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 9, 1994, pp. 47-60.
 - *Sur les lampes d'ARMENIVS*, în *RCRF Acta*, 1995, pp. 80-90.
 - *Unitatea culturală dintre provinciile Dacia și Moesia*, în „Drobeta”, 1995, pp. 28-45
 - *CIBISUS la Romula*, în „Arhivele Olteniei”, S.N. 11, 1996, pp. 43-47.
 - *Les centres de productions céramique d'Olténie*, în *Etudes sur la céramique daco-romaine de la Dacie et de la Mésie Inferieur*, Universitatea de Vest, Timișoara, 1997, pp. 7-20.
 - *Tezaurul de monede imperiale de la Caracal*, în „Arhivele Olteniei”, S.N., 12, 1997, pp. 31-40 (colab. Șt. Chițu).
 - *Câteva considerații cu privire la tezaurul de la Vârtop (jud. Dolj)*, în „Arhivele Olteniei”, S.N. 13, 1999, pp. 43-70.
 - *Découvertes archéologiques dans l'île Ostrovul Șimian*, în *Le Đjerdap/ Les Portes de Fer à la deuxième moitié du premier millinaire av. J. Ch. jusqu'aux guerres daciques – koloquium in Kladovo- Drobeta Turnu Severin - Beograd*, 1999, pp. 55-64.
 - *À propos des villae rusticae d'Olténie*. In *Actes du III-e Coloque Roumano-Suisse*, Tulcea, 1989, pp. 150-151.
 - *Tezaurul de monede imperiale descoperit la Gruia (jud. Mehedinți)* în „Drobeta”, 10, 2000, p.169-104 (colab. M. Davidescu).
 - *Rites et rituels funéraires romaines dans la zone des Portes de Fer*, în *Archäologie und Geschichte der Region des Eisernen Tores zwischen 106-275 a.n. Chr., Koloquium in Drobeta- Turnu Severin (1-4 oktober 2000)*, București, 2001.
 - *Tezaurul de monede romane imperiale descoperite la Bârza, com. Dănești, jud. Gorj*, în *BSNR*, nr. 146-151, București, 2003, pp. 63-110.
 - *Așezarea prefeudală de la Craiova (Fântâna Obedeanu)*, în „Drobeta”, 15, 2005, pp. 148-157.
 - *Quelques considerations, concernant la Terra Sigillata locale de la Dacie Romaine Extra Carpatique*, în *Travaux du Simposium Interntional de Drobeta-Turnu Severin (16-18 mai) 2003*, pp. 60-70
 - *Centrul coroplastic de la Romula*, în *Studia Historiae et religionis daco-romanae* (ed. L. Mihăilescu-Bîrliba, O. Bounegru), București 2006, pp. 409-437.